

Fribrev- P.S.
Del I

Företrädesvis för medlemmarna i

Sällskapet för Svensk Posthistorisk Dokumentation.

Ingvar Larsson, Box 1133, 141 23 HUDDINGE - Tel 08/ 99 15 00, fax 08/ 99 36 21

Denna sammanställning vill visa exempel på postens s.k. *avgiftsfria* försändelser. Till en början de som nämndes **FRIBREV** och ämbetsbrev och senare de som efter 1873 blev **TJÄNSTEFÖRSÄNDELSE**R. Efter 1685 var ingen försändelse egentligen avgiftsfri, då institutioner och högre tjänstemän tilldelades ett årligt portokonto som inte fick överskridas. Det avgiftsfria torde ligga i att breven fick avlämnas till postbehandling utan betalning och senare utan frimärken. De skrevs in i fribrevsboken för att kvartalsvis debiteras i efterhand. Även postdirektör och postmästare hade egna fribrevsböcker. I hundratal år har detta kostnadskrävande system framstått som statens och postens stora besvär; att redovisa det man tog från ena fickan och stoppade i den andra. Ett annat bekymmer tycks ha varit att stävja det allt vanligare missbruket av fribrevsboken. I denna **FRIBREV** Del I visas postens *interna* fribrevsförsändning med stämplor och speciella kuvert som från 1874 benämndes **P.S.** (postsak) och **POSTKORT**.

Eder Ingvar L.

här af icke förändrat eller uphäfwit blifwer/ afswarligē hand hälle/ icke
tillståndes at dhet i någon måtto ofwerträdes eller förtränces/ v
than låtandes den brotliche tilbörliken straffad blifwa. Til yttermehra
niffo hafwe Wij dhetta med Wär egen hand vnderftrifwit / och
Wårt Kongl. Secret bekräftat. Datum Stockholm den 10. Junij
Anno 1673.

CAROLUS.

I ett försök att stävja fribrevsmissbruket lät unge kung Karl XI (då 18 år) indraga all fribrevsrätt i en förordning 10/6 1673 - "*emedan en del Postförvaltare hafwa tagit sig owanan före, att afföra store Penning-Poster för egna expenser...och hur vissa Personer från Postportots betalning bedrägligen smite...låtandes den brotliche tilbörliken straffad blifwa*".

INNEHÅLL

FRIBREV sända inom postverket före 1874	sida 1-7
POSTKORT för kortare meddelanden, infördes 1874	sida 8
Påskriften P.S. = Postsak, användes från 1874	sida 10
POSTSAKSMÄRKE Psm, påsattes P.S. till utlandet	sida 12
FÖRTRYCKTA P.S.- KUVERT med fransk text	sida 12-13
REKOMMENDERADE postsaker	sida 14-15
POSTANVISNINGARS och kontanters försändning i P.S.	sida 16-17
ÖVRIGA P.S.- BERÄTTIGADE postala avdelningar såsom Postgiro, Postsparbank, Reklamationskontor	sida 18-19
TJÄNSTEPAKET från Danmark sänt som P.S. i Sverige	sida 20

Fribrev till Postkontoret i Medevi
Medewi

Bild 2. Fribrev avsänt från Stockholm den 25 nov 1721, av Över Post Directeur H. Bunge till postkontoret i Medevi, innehållande transumt (avskrift av handling) beträffande begärd revision av Kongl. Cammar Contoiret. Brevet avslutas :

"... låtandes mig med det första få veta att detta exemplar riktigt framkommit.

Jag är Herr Postmästarens Tienstwillige Tienare, H. Bunge".

FRIBREV

Den tidigaste svenska postföringen anordnades för kungens och regeringens post med särskilda kurirer eller ridande enspännare. När postverket startade 1636 med organiserade postlinjer mellan de större städerna kunde det inte bli tal om någon särskild postavgift för dessa ämbetsbrev. Detta var begynnelsen till "**Fribrevsrätten**", som under mer än 200 år vållade både regering och postverk så många bekymmer.

Efter 1665 utvidgades fribrevsrättigheterna på ett så frikostigt sätt och till en så betydande omfattning att man år 1673 ansåg sig böra helt ta bort all portofrihet. Snart var dock fribrevstrafiken i full gång igen, och 1685 kom därför en ny fribrevsförordning, där varje fribrevsberättigad person eller institution försågs med en särskild postbok. För varje postbok bestämdes ett årligt maximibelopp som inte fick överskridas. Boken skulle efter varje års utgång granskas.

För första gången nämnes 1704 att särskilda fribrevsböcker tilldelats

- Öfwer-Post-Directeuren och Cammereraren wid Post-Wäsendet,
- Post-Contoires Mästare i Stockholm, tillika med the öfrige Post-Contoiren i landet, uti Embets-saker. En god bild av uppläggningsen av 1704 års bestämmelser för de fribrevsberättigade, ger några av de rubriker som föregå de olika kapitlen i den över 60 sidor långa skriften, t. ex.:
- Avgående och ankommande försändelser i tjänsten skulle föras in i fribrevsboken
"...med personers namn och Character, och med ett eller annat ord sitt ärendes beropa".
- Postmästare, som Frijbref mot Förordningarne emottager, betale thet.
- På Frijbref tecknas ordet "**Frbr.**" jemvel Lodetalet, så wida thet stiger öfwer ett Lod.
- Meddelanden postmästare emellan borde skrivas direkt på "Advis sedlarne" och ej sändas i särskilda brev.

1756 kom fribrevsförordningen som gällde ända tills fribrevsrätten upphävdes 1873. Postmästarna manades till bevakning av det allt vanligare fribrevsmissbruket på följande sätt: "Då Post-Förvaltaren, av en eller annan omständighet, får skälig misstanke, att Fribrevs-Boken missbrukas; så bör han, vid förlust av sin tjänst, sådana Brev anhålla och därå åtal göra... brevets ägare begäres påse och det öppna på Post-Contoret; infinder sig icke ägaren på två beskickningar, öppnas ett sådant misstänkt Brev uti tvänne Goda Mäns närvaro. I fall Brevet vore enskilt, må den lagligen tilltalas vid närmaste Post-Rätt, som till sådant missbruk varit vållande... eho, som hemligen sig det vanliga brevportot undandrager, första gången plikta tjugu Daler, andra gången fyratio, tredje åttatio, och sedan dubbelt varje gång, varav hälften tillfaller angivaren, och den andra hälften Post-Kassan. Men den Post-Betjent som veterligen dermed översett, skall det umgälda med tjänstens förlust, eller annat straff efter omständigheterna". forts.

I fribrevsförordningen av 1756 kan i paragraf XII läsas som fortsättning på föregående stycke: "Sist och emedan Post-Betienterna i så måtto är så förpliktade att utspana och sedan angiva det missbruk, som med Fribrevs-Böckerna kunna förövas; men de torde därigenom ådraga sig hat och illvilja, i synnerhet, om de skulle anhålla något misstänkt Brev eller därom undersöka, och inte finna något oriktigt därmed.

En är vår nådiga vilja, att sådant icke skall misstyckas, eller räkna dem till last, utan skole de heldre för deras vaksamhet härutinnan ihågkommas, och vele vi hava dem tagne i Vårt Kongl. beskydd mot varjehanda olägenheter och förföljelser..."

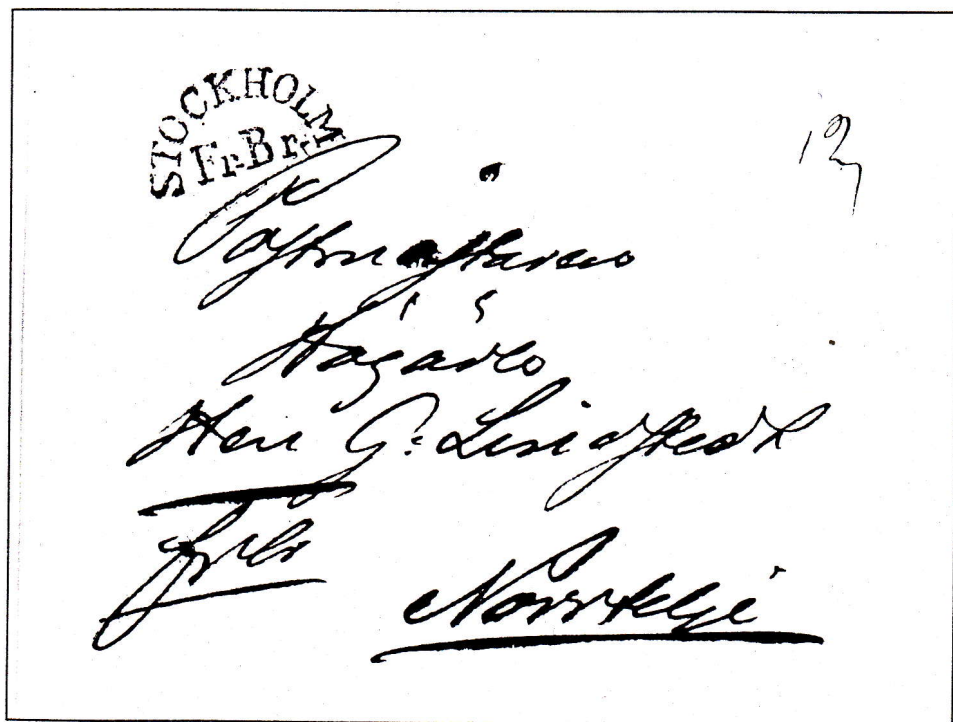

Bild 4. Fribrev avsänt den 7 juli 1826 från postmästare Pripp vid Stockholms postkontor till sin vän Postmästare Högäde Herr G. Lindstedt Norrtälje. Innehållet är av privat karaktär, där pm Pripp försöker ordna en postmästaretjänst till Lindstedt j:r. För att brevet skulle få status som fribrev, avslutades brevet som vanligt var med några rader som: "Den av Eder rekvirerade tidningen sändes med nästa post". På fribrev avsända från Stockholm och Nyköping, skulle från 1823 användas Fr-Br stämpel.

Wälskhetens och Postverkets Råd.

Som Hans Kongl. Maj:ts uti Skrifwelse til
Dess och Rikens Canslie-Collegium un-
der den 27 November nästledit år, i nåder be-
hagat förordna, at den Controll-Werket förund-
te Postfrihet hädanefter må uphöra, så har jag
welat gifwa *Postverkets Råd*
sådant härmed til behörig esterrättelse tillkänna;
börandes i följe deraf för alla de Bref, som an-
gå Controll-ärenden, Post-porto efter Taxan
upbåras, och i Räkenskaperne til upbörd tagas.

Jag är

Stockholm d. 23
Mart. 1773.

Postverkets Råd
Nils Benzeltierna

S. Mellström
Postverkets Råd Svanhals i Medevi

Kung Gustaf III avtvingade år 1773 "samtelige under Postverket lydande Betjente" en tro och huldhets ed. Här ovan ses befallningen till postmästare Svanhals i Medevi att ofördröjligen insända eden till Överpostdirektören Nils Benzeltierna i Stockholm. Om Svanhals vägrade insattes omedelbart en ny postmästare i hans ställe.

Den egenhändigt skrivna och undertecknade eden skulle förutom en rad artighetsbetygelser innehålla bl.a. "Jag... lovar och svär, vill och skall med liv och blod försvara det konungsliga väldet...som genom den nu antagne oryggelige Regeringsformen (enväldet) den 21 aug 1772 stadgat blivit... Så sant mig Gud hjälpe till liv och Sjal".

I sin "Åtvarning" till postmästarna skrev postdirektör Klinkowström den 14 juni 1755: "Oaktat min till samtliga Påstförvaltare avgåna circularskrivelse av den 18 juni 1752, tydligen innehåller, huru och på vad sätt de In Specie Recommenderade Brev och Paketer efter den då medföljande prov-modellen skola handhavas; har dock som oftast försports, att en del Påstförvaltare ganska vårdslöst sig därvid bete. Dymedelst att slike Brev och Pakater befunnits ingalunda vara med svarsgott omslag försedda, utan med tunt och stundom slarvigt makulerat papper kuverterade, icke heller tillbörligen förseglade med tillförlitligt, utan med grovt lack, och dessutom med klent segelgarn försedda".

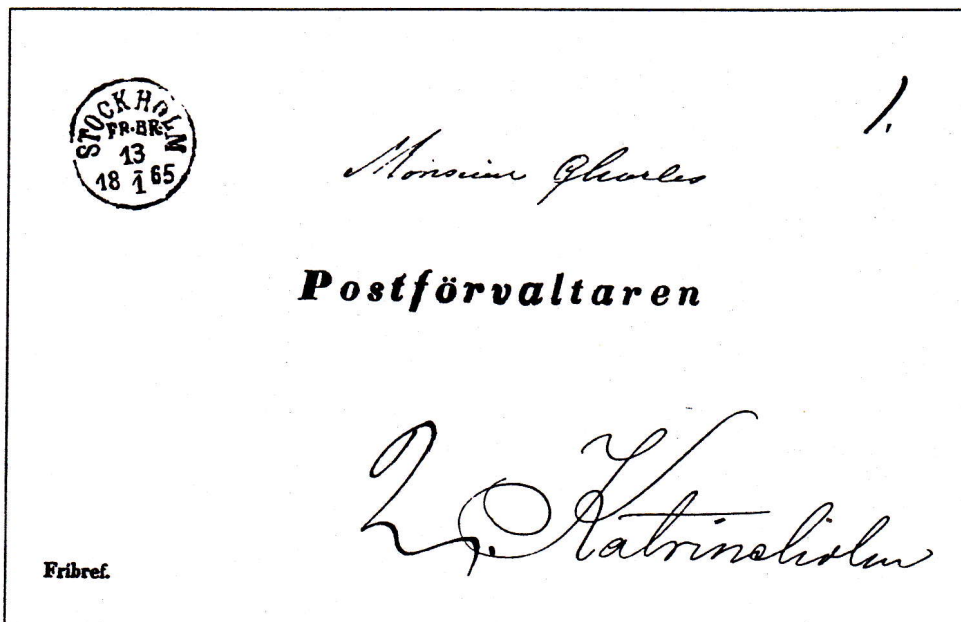

Bild 5. Ovan ses den första typen av de kuvert som användes av Kongl. Post Styrelsen från mitten av 1860-talet, med förtryck av "Fribref" och "Postförvaltaren", och senare: Postmästaren, Postkontoret, Postanstalten, Tullkammaren, Kameralbyrån, m.fl.

STÄMPLAR för fribrev använda i Stockholm, liknande den som avbildas på sid 4, är kända från år 1822 i flera utföranden. Från Nyköping år 1824. Fyrkantstämplar tillkom i Stockholm 1831 och den runda (som på bild 5) började användas 1852. Från 1873 skulle ass och rek, såväl inrikes som utrikes stämpas med "WÄRDE"-stämpel. Den ovanligare i grotesk stil ses på bild 14 och den vanligare i antikva på bild 24. När den gula assetiketten kom 1907, reserverades "WÄRDE"-stämpeln fortsättningsvis endast för *assurerade PostSaker* och på bild 27 ser vi att den förekom ännu 1940, men då som övrig text; tryckt i svart färg på kuvertets framsida.

Den 4/10 1860 stod i en instruktion att poststationsföreståndare hade "Fribrefsrätt" för brevväxling i postala tjänsteärenden med "närmaste postanstalter".

Sådana brev skulle införas "så väl i kontraböckerna som å de utfärdade brevkartorna".

Den 13/8 1868, i cirkulär 18, utvidgades den postala fribrevsrätten på följande sätt: "Poststationsföreståndare fingo ej förvägras tillgodonjuta vanlig fribrevsrätt för meddelanden i tjänsten, men endast till statistiska kontoret eller något annat bland de Kongl. Styrelsen underlydande kontor och avdelningar".

20/9 1869, cirkulär 12. Fribrev, som avsändes av postförvaltare, skulle förseglas med postanstaltens tjänstesigill.

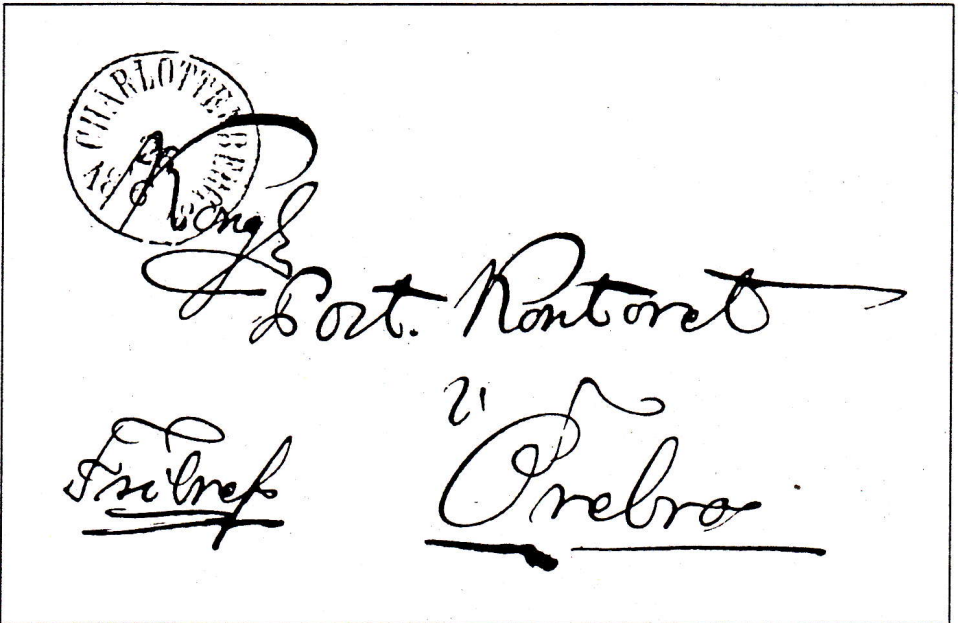

Bild 6. Fribrev från postexpeditionen i Charlottenberg 26 juni 1868 till postkontoret i Örebro med en reklamation av ett förkommet brev med inneslutna penningar.

Texten lyder:

"Till Kongl. Post Kontoret i Örebro!

Den 21 Januari 1868 afgick härifrån 1 brev under Öppen Rec om 2 porton innehållande 23 Rd och handlingar adresserat till Orgelbyggaren E A Setterqvist i Örebro.

Som Setterqvist ej behagat svara afsändaren om brevet är framkommet eller icke, och afsändaren är orolig deröfver, får jag Wänligen anhålla det Kongl Postkontoret benäget upplyse postexpeditionen derom.

Kan afskrift af Avis qvittenset erhållas i händelse brevet är uttaget vore önskligt.

Charlottenbergs postexped. d. 26 Juni 1868. A. Hellquist Pm"

Postkort

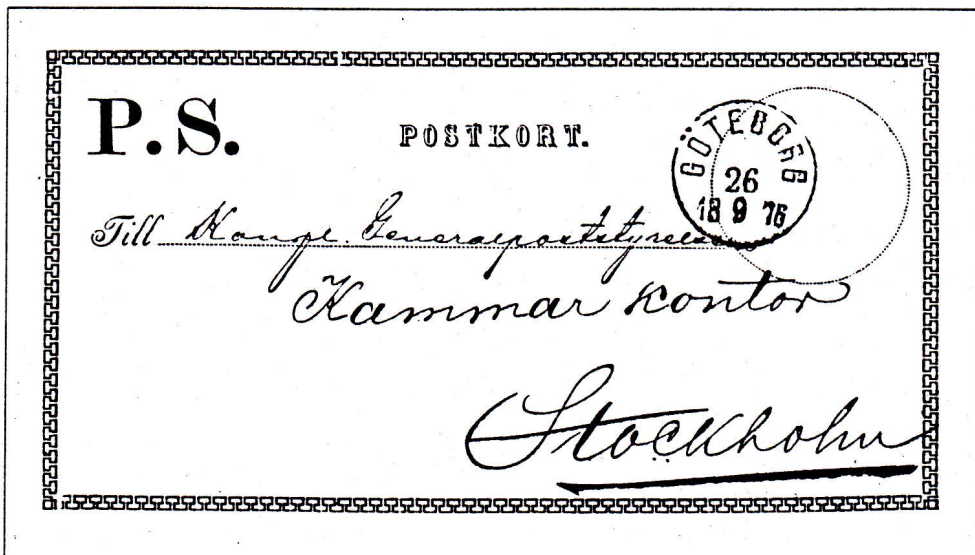

Bild 8. Postkort eller P.S.kort infördes 23/4 1874, för korta interna postala meddelanden. Avstämplades före avsändningen. De må ej under någon förevändning utlämnas till allmänheten. Utseende och användning har beskrivits av Erik Hamberg i SFT jan 1993.

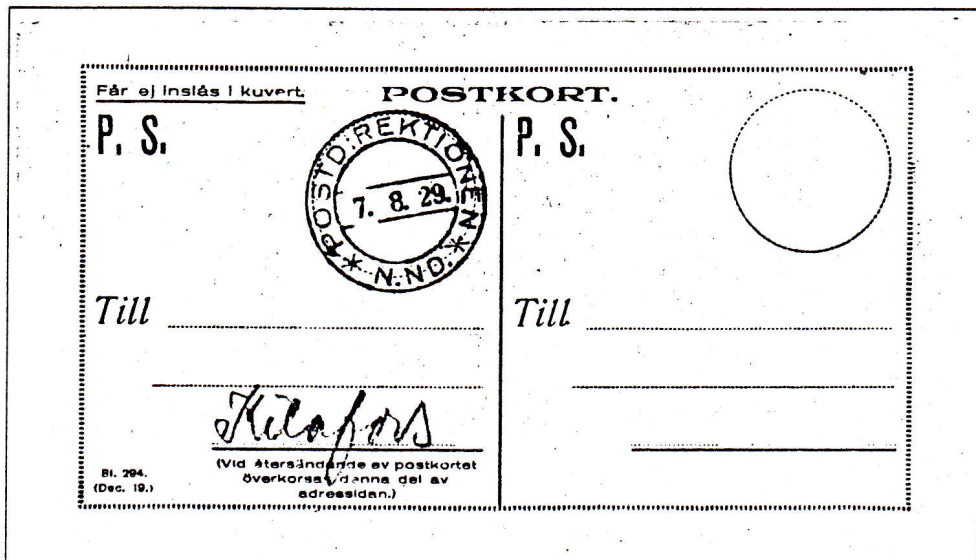

Bild 9. Dubbelt postkort med frågedel och svarsdel på samma kort. Observera texten upptill: "Får ej inslås i kuvert".

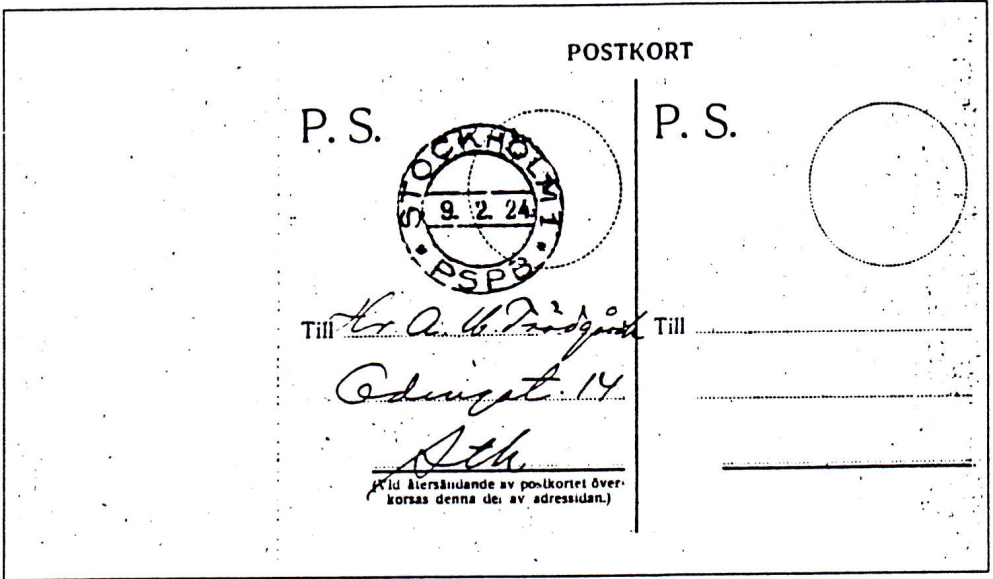

Bild 10. Dubbelt postkort med avrivbar talong.

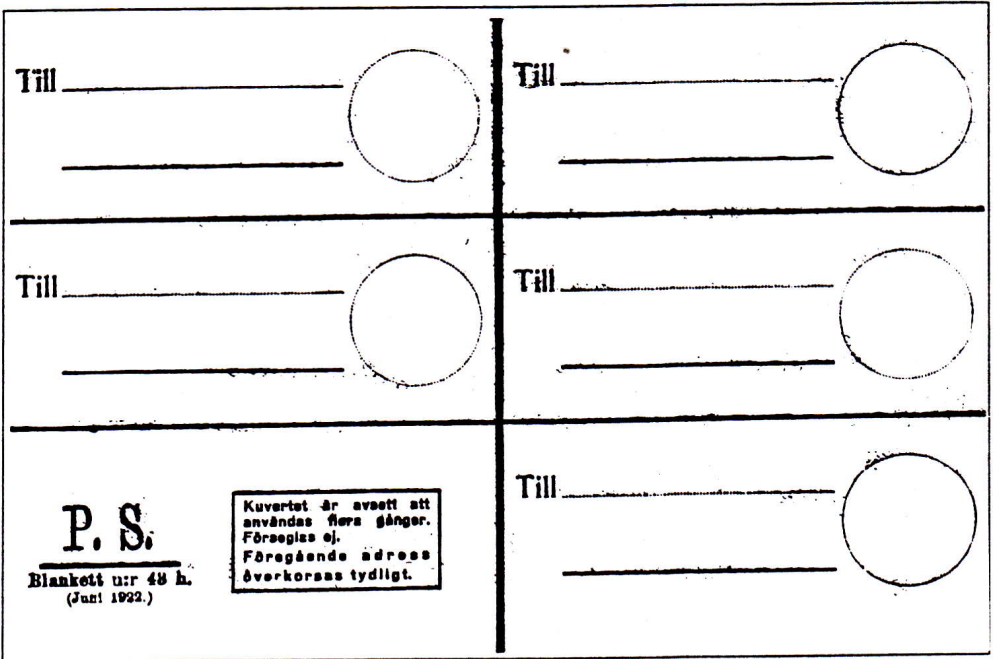

Bild 11. I samband härmed visas ett P.S. kuvert för 5-dubbel användning.

Postsaker sända till privatpersoner

Ordres att tjänstgöra i linien
Stockholm - Krylbo.
@ 1° Jan-1875.
Herr Reservexpeditör A. Blixt
P. S.
Norrtullsgatan N: 19 nedra bottan

Bild 12. P. S. ej poststämplad men försluten med Postinspektionens postoblat. Sänd inom Stockholm 1874 till Herr Reservexpeditör A. Blixt, med påskrift på omslagets framsida: "Ordres att tjänstgöra å linien Stockholm-Krylbo den 1 jan 1875".

GÖTEBORGS POSTKONTOR.

GÖTEBORG
14
1889

P. S.

Fruen Klara Tengberg
15° öfver Hamngatan,
Göteborg.

Bild 13. P. S. sänd till enskild mottagare från Göteborgs poststation, stämplad 14/10 1889. Obs, att P.S. utsätts allt oftare på frimärkets plats.

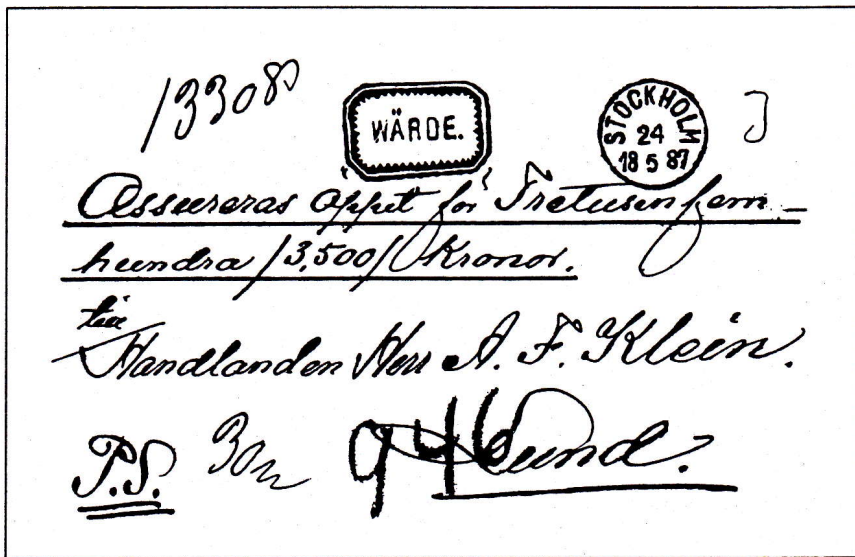

Bild 14. P. S. som assurerats öppet för 3.500 kr, sänd från Stockholm 24/5 1887 till privatperson i Lund. "WÄRDE" stämpeln användes på alla ass till 1907 då den gula etiketten infördes. Därefter (till 1912) slogs stämpeln endast på assurerade inrikes P.S.

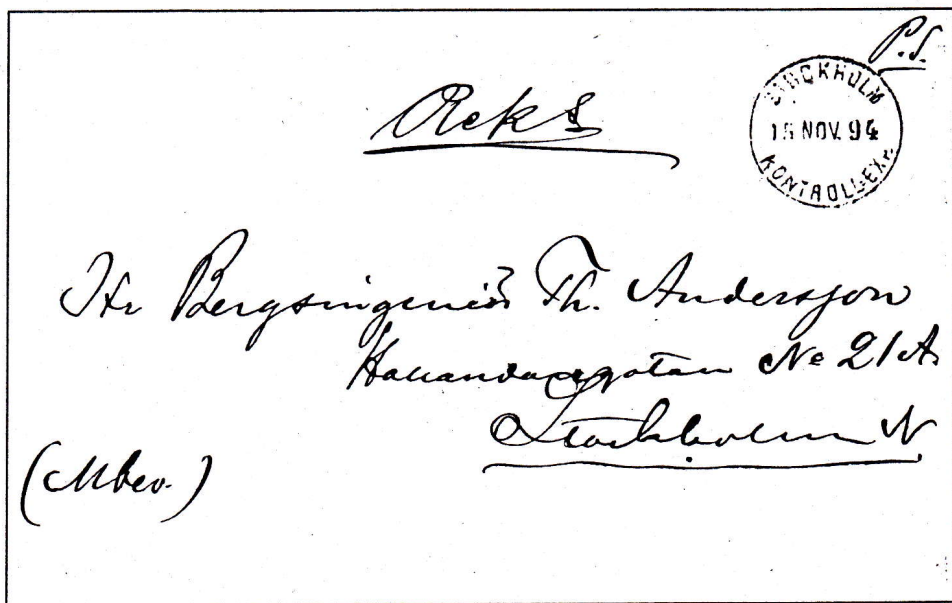

Bild 15. Rekommenderad Postsak med mottagningsbevis, sänd från Kontrollexpeditionen till privatperson i Stockholm den 15/11 1894.

Postsakskuvert till utlandet

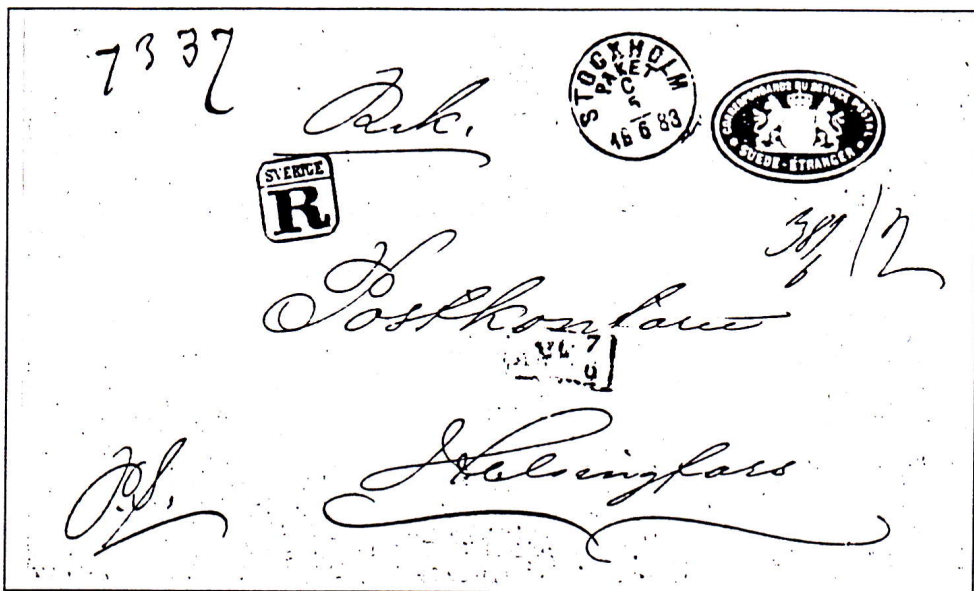

Bild 16. Enligt beslut den 12.9 1876 skulle av utväxlingspostanstalt, postsaksförsändelse till utländsk postanstalt föras med ett särskilt **postsaksmärke** som ej behövde makuleras. Psm typ I med 6-uddiga stjärnor 1876-1892, typ II med 5-uddiga stjärnor 1892-1906.

SERVICE DES POSTES. **B.**

MANDAT DE POSTE INTERNATIONAL

ou

DEMANDE DE DUPLICATA D'AVIS D'ÉMISSION.

Pour le bureau de poste

d .....

Designez ici le pays (étranger auquel)
appartient le bureau destinataire) .....

(Blankett n.º 9.)
Mars 1879.

Bild 17. Ett förtryckt kuvert med fransk text (9x15) gavs ut i mars 1879 och fick Bl n:r 9. Det märktes Service des Postes överst t.v. och sändes ofrankerat innehållande vissa **internationella postanvisningar** samt avis om internationell telegrampostanvisning.

Service des Postes.

Administration des Postes de Suède.

TIMBRE-POSTE.

RECOMMANDÉ.

VALEURS A RECOURER.

Bureau de poste de

(Nom de l'ays étranger.)

ENVOYÉ par M

demeurant à

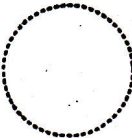
(Blankett nr 21.)
Den 11 november 1880.

Il n'est permis d'insérer dans la lettre recommandée que des effets payables dans la circonscription postale du bureau d'origine.
L'administration ne se charge pas de faire présenter les effets; en cas de non-paiement, elle se borne au renvoi par et simple, sans frais, à l'expéditeur.
La somme recouvrée est convertie en un mandat au nom du déposant, déduction faite du droit proportionnel établi par la loi sur les mandats, d'une taxe d'encaissement et des droits de timbre, s'il y a lieu.

Bild 18. Den 30/6 1880 ingicks avtal mellan Sverige och Frankrike om inkassering av kvitterade räkningar, växlar m.m. Detta kuvert kom ut 11/11 1880 som hjälp i de en aning invecklade turena kring denna posttjänst. Sändes som Rek och Service des Postes.

Poids brut. _____ gr.

Lettres avec valeur déclarée

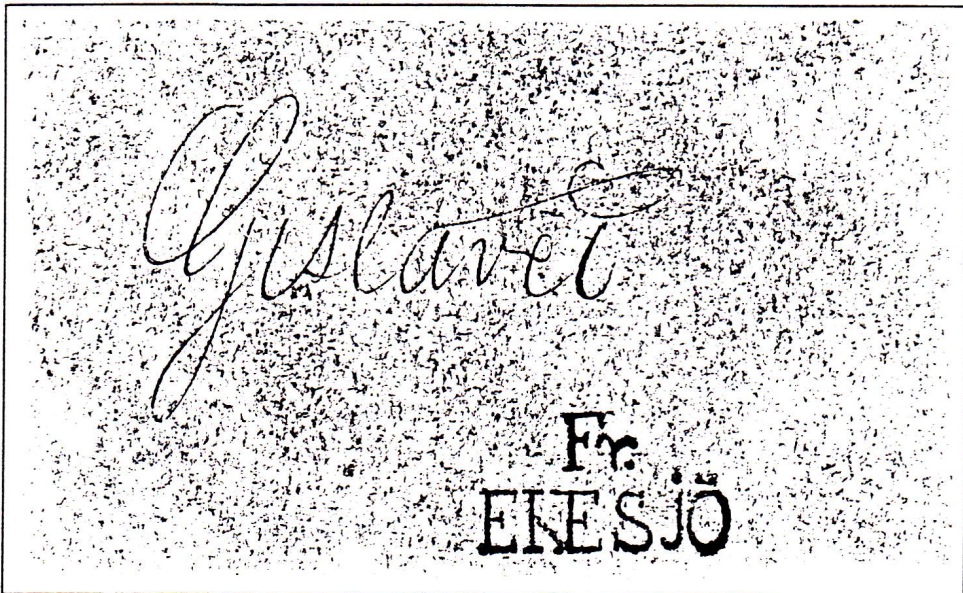
de

pour _____

Blankett nr 223.
(Januari 1900.)

Bild 19. Vid tiden kring 1900 fanns ett 15-tal olika kuvert med förtryckt text på franska i ärenden som gällde Pa, Inkassering, Tidn.rekv., Lösen, Rek, Ass, Express, MB m. fl.

Rekommenderade Post Saker

Bild 20. Värdepaket sigillerades och sändes mellan två postanstalter. Dessa kunde innehålla antingen rekommenderade eller assurerade försändelser. Ovan ses den tidigare typen, som användes i mitten av 1860-talet, tillverkat av grått kraftpapper. Den senare typen i brunt kraftpapper är känd från 1877.

Rekpaket från

Till _____

Diankott nr 804 b.
(Mars 1918).

Bild 21. Konvolut till senare tiders Rekpaket, förekom i 7 olika storlekar.

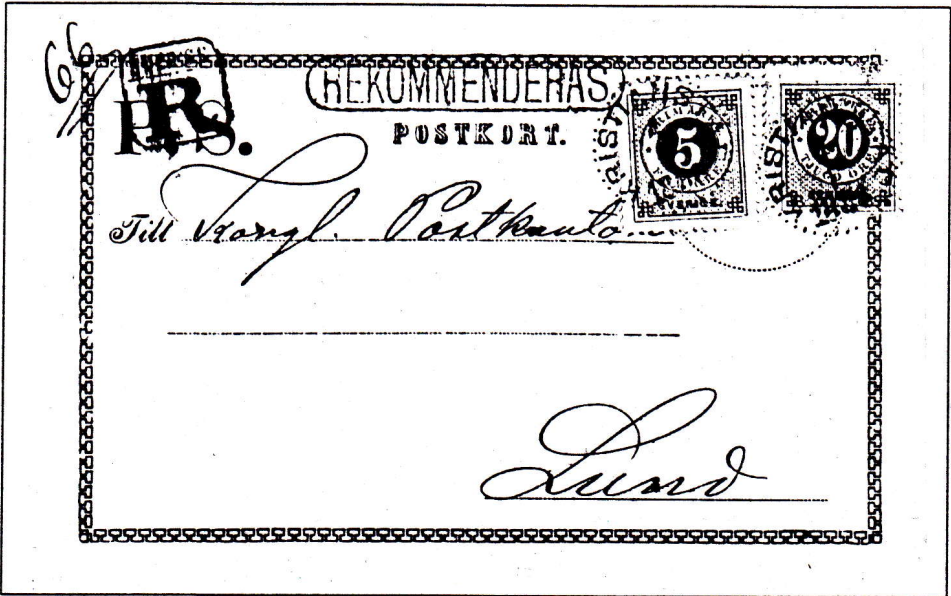

Bild 22. Alla P.S. meddelanden i posttjänsten var avgiftsfria. Trots detta kan man finna frankerade postkort. Vanligaste anledningen var: 1) avgift för tidningsöverflyttning eller rekvisition, se ovan, 2) eftertaxering av felande ass / rekporto till utlandet 3) korrigerig av feladresserat eller eftersändning av paket där nytt porto erfordrades.

REKOMMENDERAD FÖRSÄNDELSE.

Mjelldrunga 03393

Qvitto å inlemnad rekommenderad försändelse.

Å härvarande postanstalt har denna dag blifvit till befordran inlemnadt ett rekommenderadt bref, adresserat till *Herrljunga* och *Postkontoret*; derå detta till bevis meldelas.

Rekommenderingsgift ..... kr. *1.00*

Rekommendationsavgift " *0.20*

För mottagningsavgifft... " *0.10*

Summa kr. *1.30*

(Blankett nr 135.)

Gustaf Engren

13
10
1894

Bild 23. Post Sak fick endast i undantagsfall rekommenderas. Beviset postmästare Gustaf Engren erhöi för sitt avsända rek 1894 var det kvitto han skrev till sig själv.

Postanvisningars och kontanters försändning i P.S. kuvert

No. 17482

Assureras 40 Kronor _____ öre

Fyrtio kronor

POST stationen

P. S. L. P. M. Anderssons Lennhult
i Långebro qvitterade
12 a. från Gätelång

Bild 24. P.S. asskuvert som vanligtvis användes för transport av postanvisning plus kontanta medel mellan postkontor och en mindre poststation. I detta fall mellan Hvetlanda och Lennhult 1890. Innehåll: 40 kr för av P.M. Andersson i Långebro qvitterad p.a.

st. postanvisningar.

P. S. L. P. M.

Blankett nr 91
(December 1896.)

Bild 25. Rött P.S. kuvert för de tunna vita postanvisningarnas skydd, användes från 1896. Fr. o. m. 1906 trycktes Pa-blanketterna på röd kartong för att kunna gå lösa i brevbuntens.

P.S.

Giltighetstid: En månad från avställningsdagen.
(Vid poststation kvarliggör dock avställningsbeloppet i en 14 dagars.)

INRIKES POSTANVISNING
å ett belopp

av 7 kronor 60 öre.

Postkontroll
MD
19 12 26

Avfall
öfr
15
25
35
45
55
65
75

Till A. R. Ljunggren

Adressatens bostad: Krylbo

Adresspostanstalt: _____

Redovisnings-			Utsättningsur
månd	journal	nummer	
-3	505	136	

(Postfunktionärs underskrift)

Bl. 11. (Sept. 24)

Bild 26. "Postsakspostanvisning bör användas vid likvid i posttjänsten". Här ses en avlöning från Postdirektionen i Mellersta Distriktet till brevbäran A.R. Ljunggren i Krylbo.

<p>Kupong (Framköljen av adressaten)</p> <p>Avställningsbeloppet <u>10</u> Kr. — Öre</p> <p>Avställdarens namn och adress: <u>Fält post nr 63997</u> <u>di & F</u></p> <p>Avställningsdag: <u>12/6/1940</u></p> <p>Meddelande till adressaten: <u>Solörning för 28</u> <u>läsemission</u></p>	Kr.	öre	Kr.	öre

Nr 641

VÄRDE

Assureras för 10 kronor — öre
(_____) kronor)
(Krontalet med bokstäver)

Postanstalten

Pam.
(Innehåll)

P. S.

63997

Bl. 42 a. (dec. 1939)

Bild 27. P.S. asskuvert med tryckt VÄRDE-stämpel. Postanvisning sänd av Fältposten den 12/6 1940 till inkallad militär. Påskriften "Pam" (innehåller postanvisningsmedel) visar att förutom postanvisningen, en tio-kronorssedel innesluts i kuvertet.

Övriga P.S.- berättigade postala avdelningar.

Utställare *L. A. Ekrenström*

Inbetalningskort.

20 kronor - öre betalas för räkning

L. A. Ekrenström

Tjugofem kronor

(Får skrivas längst från kanten endast kronalet med bokstäver, omedelbart biföljt av "kronor".)

Adress *Ball
Gården*

att gottskrivas postgirokonto nr *Nytt*
(med siffror.)

vid postgirokontoret, Stockholm.

Redovisningsnr *18*

Bl. 703.
(Dec. 24.)
24 2101

(Postfunktionärs underskrift)

POSTGIROKONTORETS
STOCKHOLM
4-FEB-1925

Bild 28. Den som önskade öppna **postgirokonto** fick portofritt insända grundavgiften 20 kr. via postgirots gula inbetalningskort. I rutan för kontonummer skrevs ordet "Nytt".

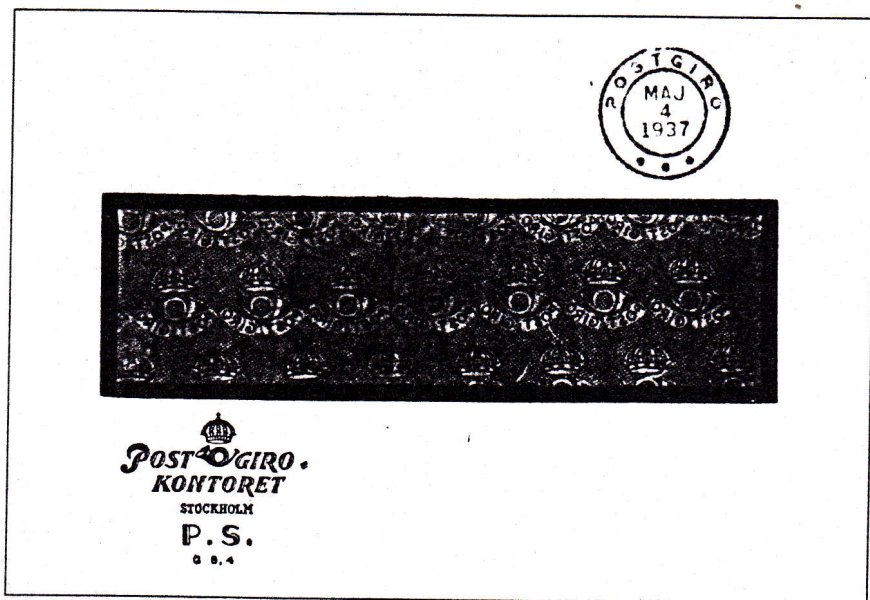

Bild 29. Postgirots kontobesked sänds till kontoinnehavare i speciella P.S. kuvert.

Nr. 8577

Rekommenderas.

Postkontoret

20

P. S.

Innehåller motböcker nr:

43025 till 44818 N
44857 N 44871 N

S. E. E. E.

Bild 30. Postsparbanken återsände ränteberäknade motböcker som rekommenderad P.S.

Inneliggande, härvides i författingsenlig ordning öppnade obeställbara försändelser varder härmed till Eder återställd.

Kungl. Generalpoststyrelsens Reklamationskontor

Herr
Fr.

Ab. Svenska Banken

P. S.

Stockholm

Bild 31. Reklamationskontoret sände i speciella P.S. kuvert de försändelser som reklamerats, skadats, feladresserats eller av olika anledningar genomsköts.

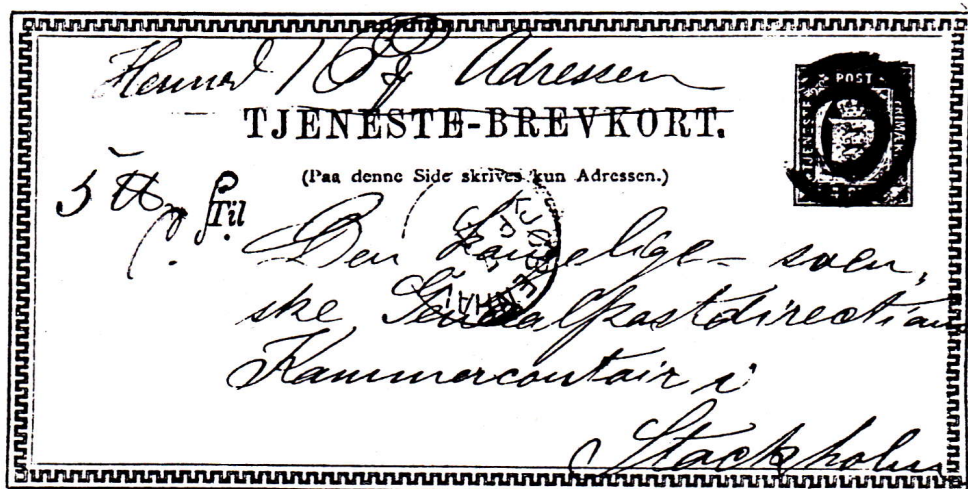

Bild 32. Adressbrev till Tjänstepaket, 5 skålpund, sänt som P.S. den 7 nov 1878, från danska Finansministeriets Revisionsdepartement i Köpenhamn till Den Kongelige Svenske Generalpostdirektionen i Stockholm.

Tveksamhet råder beträffande behandlingen av detta paket, då spår efter tre avblöta (danska?) frimärken plus dansk ringstämpel finns på baksidan.

I cirkulär 24/12 1873 sägs att: "ordet **POSTSAK** eller **P.S.** åtecknas försändelser som rörande posttjänsten, från postanstalt avsändes till General Post Styrelsen eller dess underavdelningar. De skola expedieras agiftsfritt med brevposthastighet och utan tjänstefrimärken.

Postsaks-försändelser, som utväxlas mellan in- och utländska postanstalter, skola av utväxlingspostanstalt åsättas (från 1876) ett särskilt blått ovalt märke med inskriften "Correspondance du Service Postal. Suéde - étranger".

Detta gällde för **P.S.**- försändelser från Sverige till utlandet (se bild 16).

Nu är frågan om liknande regler gällde för försändelser i posttjänsten sända från utlandet till Sverige?

Har utväxlingspostanstalten i stället för påsatt ovalt "Correspondance"-märke skrivit P.S. med rött bläck? Benämning P.S. användes ej i Danmark. Se bild ovan.

Paketet ovan är avsänt 7/11 1878, och först 24/3 1879 stod skrivet i cirkulär att:

"Till andra utländska än norska orter skola Tjenste-försändelser frankeras med *vanliga* frimärken, men likväl uti tjenstebrefboken debiteras. Högsta vikt 10 kg".

Möjligen kan anledningen vara att, om det danska tjänstepaketet vid gränsen förvandlades till svensk angelägen **POSTSAK**, posthastigheten ökade på den svenska sidan.